

ชื่อวิทยานิพนธ์	ศึกษาเปรียบเทียบมะฮัร ในกฎหมายอิสลามตามทัศนะมัซฮับทั้งสี่
ผู้เขียน	มะลิกรี กานจ
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความหมายและความสำคัญของมะฮัร ในกฎหมายอิสลามตามทัศนะมัซฮับทั้งสี่ 2) ศึกษาบทบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับมะฮัรตามทัศนะมัซฮับทั้งสี่ 3) ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อที่มีความแตกต่างและข้อที่เห็นว่าเหมือนกันเกี่ยวกับมะฮัร ในกฎหมายอิสลามตามทัศนะมัซฮับทั้งสี่

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเอกสาร ผู้วิจัยใช้หลักฐานจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์และเอกสารชั้นต้นจากตำราอรรถธิบายอัลกุรอาน ตำราอรรถธิบายสุนนะฮ์และตำราฟิคุฮ์ของทั้งสี่มัซฮับ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า :

1. มะฮัรหมายถึงทรัพย์สินค่าสมรสที่ต้องชำระให้แก่ภริยาด้วยสาเหตุมาจากการสมรส
2. คำที่ใช้เรียกมะฮัรมีทั้งหมดสิบคำ เศาะดาก นิสุละห์ อุบูร มะฮัร อะลีเกาะห์ อุกด์ อุกร์ หีบอู เตาล์ นิกาสู
3. สำหรับบทบัญญัติของมะฮัร มะฮัรถือว่าเป็นสิ่งที่เวญิบต้องจ่าย เมื่อได้มีการทำสัญญาสมรสเสร็จสมบูรณ์ลง ถึงแม้ว่าจะได้ระบุตอนทำสัญญาสมรสด้วยทรัพย์สินจำนวนหนึ่งที่แน่นอน เช่น หนึ่งหมื่นบาทเป็นต้นหรือไม่ได้ระบุไว้ตอนทำสัญญาสมรสก็ตาม แม้จะตกลงกันว่าไม่มีมะฮัรหรือไม่มีการระบุก็ตาม ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ส่วนมะฮัรยังเป็นข้อผูกพันที่จำเป็นต้องจ่ายต่อไป
4. ชายเป็นผู้ที่มีหน้าที่ต้องจ่ายมะฮัรให้แก่สตรี การกำหนดเช่นนี้ได้สอดคล้องกับปรัชญาอิสลามที่ว่า “สตรีไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องของค่าใช้จ่ายต่างๆในการดำเนินชีวิตของครอบครัว”
5. มะฮัรเป็นกรรมสิทธิ์ของภริยาเพียงผู้เดียวบุคคลอื่น ไม่มีสิทธิใดๆในมะฮัร ในเมื่อมะฮัรเป็นกรรมสิทธิ์ของภริยาเพียงผู้เดียว ผู้ปกครองของนางไม่มีสิทธิที่จะครอบครองทรัพย์สินที่เป็นมะฮัรของนาง ผู้ปกครองท่านใดเข้าไปเกี่ยวข้องและครอบครองทรัพย์สินที่เป็นมะฮัรของนาง ผู้นั้นได้ละเมิดสิทธิของนางเหมือนสมัยญาฮิลียะฮ์และไม่อนุญาตให้สามีของนางครอบครองทรัพย์สินที่เป็นมะฮัรของนางเช่นกันนอกจากว่านางได้ให้โดยความสมัครใจโดยไม่มีการบังคับขู่เข็ญและใช้วิธีหลอกลวง

6. อัตราภาระฮัรมากที่สุด นักกฎหมายอิสลามมีทัศนะที่สอดคล้องกันว่าไม่มีขอบเขตและจำนวนจำกัด

7. อัตราภาระฮัรน้อยที่สุดนักกฎหมายอิสลามมีทัศนะแตกต่างกันออกเป็นสามทัศนะด้วยกันคือหนึ่งคืน ไร่ หรือสิบดิรฮัมตามทัศนะมัซฮับหะนะฟี 1/4 ดีนาร์ หรือสามดิรฮัมตามทัศนะมัซฮับมาลิกีย์ ทุกๆ สิ่งที่มีค่า ถึงแม้ว่าจะมีค่าเพียงเล็กน้อยก็ตาม ตามทัศนะมัซฮับซาฟีอีและหัมะละดี

8. สิ่งที่มีค่า สิทธิและผลประโยชน์สามารถกำหนดเป็นมะฮัรได้

Thesis Title A Comparative Study of Mahar in Islamic Law According to the View Point of Four Mazhabs
Author Mr. Masakree Kaje
Major Program Islamic Studies
Academic Year 2005

Abstract

This study aims at 1) investigating the meaning and significance of Mahar in Islamic law according to the view points of four Mazhabs 2) investigating principles related to Mahar according to the view points of four Mazhabs 3) analytically comparing similarities and differences of related to mahar among the four Mazhabs

This is a documentary research conducting by referring to evidences of Qur'an and the sunah and primary sources from the Qur'anic exegesis, Sunnah literatures and Seminal Fiqh the four Mazhabs. The results of study were as follow :

1. By definition, mahar was property given to a bride due to marriage.
2. There were ten synonyms terms for mahar. There were Sodoq, Nilah, Uyur, Mahar, Aliqah, Uqd, uqr, Hibah, Tual, Nikah.
3. As for the principles of mahar, it was compulsory for a husband to give to his wife when marriage was completed whether mentioning or not in the contract to give a fixed amount of wealth e.g. ten thousand bath. Even though there was no mahar or no Mentioning of mahar in the contract, that contract was void. However, the mahar was compulsory to be given still.
4. The duty of a man was to give mahar to woman had no responsibility for family expenditures.
5. Mahar was the right of ownership of bride, others had no any right on it. Any guardian who owned her mahar had violated her right like what happened during jahiliyah period. Her husband also had no right to own her mahar as well unless she voluntarily gave him without any coercion and deception.
6. With regards to the maximum rate of mahar, all Islam jurists had congruently agreed that there was no limitation restricted upon amount of property given.

7. As regard to the minimum rate of mahar, all Islamic jurists had different views i.e., ten Dirham according to Hanafi; one fourth Dinar-equivalent to three Dirham according to Maliki; and every valuable things though less in their values according to Shafi'i and Hambali.

8. Mahar was the right of ownership of the bride, others had no any right on it.